

از تو خواهم یک نگاه التفات

شش جهت روشن ز تاب روی تو
 تُرک و تاجیک و عرب ہندوی تو
 در جهان شمع حیات افروختی
 بندگان را خواجگی آموختی
 فرخ آن شہری کہ تو بودی در آن
 ای خُنک خاکی کہ آسودی در آن
 از تو ما بیچارگان را ساز و برگ
 و ارہان این قوم را از ترس مرگ
 گرد تو گردد حریم کائنات
 از تو خواهم یک نگاه التفات
 از تو بالا پایۂ این کائنات
 فقر تو سرمایۂ این کائنات
 ای پناہ من حریم کوی تو
 من بہ امیدِ رمیدم سوی تو
 (علامہ محمد اقبالؒ)

فرہنگ

تاجیک : تاجکستان کا رہنے والا	خاک : سرزمین
ہندو : غلام	حریم : چار دیواری
بنندگان : بندہ کی جمع (غلام)	بیچارگان : جمع بیچارہ، بے بس

خواجگی : آقائی، مالکیت، سرداری
 ساز و برگ : ساز و سامان، مال و اسباب
 فرخ : مبارک
 وارہان : نجات والا
 خُنک : کلمہ تحسین، آفرین
 ترس : خوف
 آسودی : تونے آرام کیا
 القفات : توجہ
 رمیدم : میں بھاگ کر آیا

تمرین

۱- مندرجہ ذیل سوالات کے فارسی میں جواب دیجیے۔

- ۱- شش جہت از تاب روی چه کسی روشن است ؟
- ۲- از چه کسی پایہ کائنات بالا شد ؟
- ۳- چه کسی بندگان را خواجگی آموخت ؟
- ۴- شاعر از حضرت محمدؐ برای قوم خود چه خواسته است ؟
- ۵- شاعر از آنحضرتؐ چه می خواهد ؟
- ۲- ان نعتیہ اشعار کو زبانِ یاد کیجیے۔
- ۳- پہلے پانچ اشعار کو نثر میں تبدیل کیجیے۔
- ۴- واحد کے جمع اور جمع کے واحد لکھیے :

جہت ، بندگان ، بیچارگان ، ترک ، عرب

۵- از ، را ، بر کس قسم کے کلمات ہیں۔ ایسی چند اور مثالیں بیان کیجیے۔

۶- متضاد الفاظ بتائیے :

روشن ، خواجگی ، حیات ، مرگ ، بالا ، فقر ، اُمید